

JAN KŘTITEL PŘIPRAVUJE CESTU JEŽÍŠI

Ted' je to na nás

Všichni známe obraz Jana Křtitele na poušti! Zkusme teď objevit další části životního příběhu této velké postavy.

(4. – 5. třída ZŠ)

Katecheze č. 2 z cyklu „Naplněný život“

Znamení života

Narození Jana Křtitele je jeho otci ohlášeno v jeruzalémském chrámu (Lk 1,5-25). Takzvaný Benedictus – radostný zpěv *Požehnán bud' Hospodin, Bůh Izraele* –, modlitbu chvály a poděkování, které vytryskly ze Zachariášova srdce, recitují každé ráno v církvi všichni, kteří se modlí breviář (Denní modlitbu církve). Tento text je oslavou Božího jednání v dějinách a také připomínkou Janova úkolu: měl předcházet (proto se mu také říká „předchůdce“) Božího Syna a připravovat mu cestu (Lk 1,57-79).

Celý Janův život byl charakterizován vztahem k Bohu, zvláště v období, které prožil na poušti. Poušť je místem pokušení, ale také prostorem, kde se člověk cítí být svobodný od materiálních opor a jistot a uvědomuje si, že jediným pevným výchozím bodem zůstává Bůh sám.

Proto byl pro své učedníky Jan Křtitel také učitelem modlitby; dokonce takovým, že sami apoštolové řeknou Ježíši: „Pane, nauč nás se modlit tak, jak to Jan naučil své učedníky. (Lk 11,1)“ Ježíš je pak naučil modlitbu „Otče náš“.

Ve skupině můžeme hovořit o tom, jestli i my máme nějaké poslání. Jaké by asi mohlo být? Jaké jsou hluboké touhy našeho života?

Svědék Božího beránka

Jan byl povolán, aby ohlašoval Ježíšův příchod. Evangelium nás ujišťuje, že se tomuto poslání věnoval naplno – proto si také zvolil život na poušti (Mt 3,4).

Právě on v ten den, kdy za ním Ježíš přišel k řece Jordánu, na něj před zástupem lidí ukázal jako na Mesiáše. Nazval ho „beránkem božím“, jménem, které v sobě zahrnuje dlouhou historii Izraele. Připomíná velikonočního beránka, každodenní chrámovou oběť, ale i kozla odčínajícího hříchy. Všechna tato označení byla všem Ježíšovým krajanům velmi dobře známá.

Ve skupině si můžeme povídat o tom, co všechno beránek v dějinách Izraele označoval a znamenal. K přípravě na toto téma nabízíme v příloze výkladový text.

Obrátte se, přichází Mesiáš

Jan Křtitel už jen svou pouhou přítomností umožňoval Ježíšovým současníkům pochopit, s jakou vážností by se měli připravovat na příchod Mesiáše. On byl hlasem, který „volá na poušti“ proto, aby pozval všechny k novému životu, k obrácení, které je má na příchod Mesiáše připravit.

„Obrácení“ znamená změnu cesty, volbu správného směru, a pokud je to třeba, pak i návratu. Ti, kdo se obrátit chtěli, přijali od Jana křest pokání a očištění v řece Jordánu.

Dnes jsou našimi prostředky opravdového obrácení svátost křtu a smíření. Zopakujme si s dětmi základní informace a diskutujme o jejich významu právě pro nás.

Obraz cesty

Přečteme si společně verš Mt 3,3. Spojení „upravit cestu“ Ježíšovi současníci velmi dobře znali. Cesty se totiž upravovaly před příjezdem někoho významného. Podobně se to dělá i dnes, když do nějakého města má přijet třeba prezident nebo papež.

Jaký je ale skutečný smysl slov: „Připravte cestu“? Jan nemá na mysli materiál a práci při opravě cest, ale přípravu našeho srdce a mysli na bezprostřední příchod Mesiáše.

Rozdáme dětem pracovní listy a pokračujeme s nimi následujícími otázkami: Je naše cesta plná kamení? Jaké nedostatky bychom mohli napsat na kameny, které bychom měli odstranit (závist, žárlivost, urážlivost, špatně prožitý čas atd.)?

Autor: Anna a Laura Leporati.

S laskavým svolením nakladatelství Elledici překlad a úpravy z Dossier Catechista 2/2017 – 2018 David Žofák.

PŘÍLOHA:

VELIKONOČNÍ BERÁNEK (Ex 12,1-27)

Náš příběh

Bez porozumění izraelské velikonoční slavnosti beránka nemůžeme porozumět Ježíšovi ani našim Velikonocům. Židovské velikonoce nám ukazují možnost záchrany ze zla, kterého se dopouštíme. Pokusů o záchranu vlastními silami bylo bezpočet. Ptáme, proč se stále nemůžeme dobrat větší spravedlnosti. Proč stále opakujeme stejné hrubé chyby. Jak to, že znovu a znovu naletíme podvodným zločincům slibujícím blahobyť a lepší život? Kudy z toho ven?

Izrael v Egyptě je obrazem lidstva, které se nechává zotročit. Je ale také lidem, který přijal nabídku záchrany od Hospodina.

Egyptské otroctví

Příčiny babylonského zajetí Izraelitů známe, špatně žili, bezohledně se chovali k chudým a k otrokům. Nedali na varování, že Bůh nebude k jejich zlu mlčet a přestane je chránit.

Ale o příčině egyptského zotročení Izraele nemluvíme. (My, Češi, máme veliký sklon ze sebe stále dělat oběti.)

Bez objevení příčin našich selhání nám hrozí jejich opakování.

Biblické vyprávění nám poskytuje náhled na naši bídu i na možnost záchrany z ní.

Ani izraelité nebyli spravedlivě. Jákob nevychoval své děti dobře. Jeho synové se chovali zločinně nejen k bratru Josefovi. V zemi nastal hlad (hlad je v Bibli následkem špatného soužití lidí). Josef v egyptském otroctví časem získal významné postavení a zachránil spoustu lidí. I Jákob se svými syny přišel do Egypta přežít dobu hladu.

Ale proč se po neúrodných letech Izraelité nevrátili do země otců, kterou jim daroval Hospodin?

Sliby „faraonů“ vypadají slibně. Izraelité zůstali trčet v Egyptě, úrodná nilská delta jim připadala jako ráj. Nesledovali politiku („je špinavá“) a podcenili novou dynastii faraonů, která je nakonec zotročila a vybíjela. Na svém trpkém údělu tedy měli svůj podíl. Jejich postavení bylo beznadějně, z otroctví není úniku.

Cena života

Život existuje jen z přijímání a z dávání. Bez nádechu nelze vydechnout.

Vždy žijeme na úkor jiného. Rostlina spotřebovává humus, teplo, světlo, vodu. Zvíře spásá rostliny nebo loví živočichy. I člověk žije z potravy, „spotřebovává“ rodiče (kteří se namáhají, opotřebovávají se a stárnou). Svěvolníci naopak parazitují na druhých.

Je snadnější svobodu ztratit, než ji znovu získat. Je pracné obnovit nebo nahradit poničené a ukradené, rány vyhojit, důvěru znovu získat, samo se nic nespraví.

Milost Izraeli

Izraelité nebyli nevinní, byli spoluvinní smrti těch, kteří v Egyptě přišli o život.

Bůh se nad nimi smíloval, nepožadoval za hřích obět jejich krve. Slevil Izraelitům na krev beránkovu (zvířecí). V Ježíši dává sám (svou) krev Beránka.

Vyvedl Izraelity z otroctví a později s těmi, kteří jej přijali za svého Pána, uzavřel smlouvu. Při jejím uzavírání byli všichni – na znamení slitování – kropeni krví obětovaných zvířat.

V této smlouvě se nám Bůh znovu zavázal svou pomocí – pokud se vydáme cestou nápravy. Bůh nám odpouští naše viny, ale následky našich selhání a odpovědnost za ně nám zůstávají. Tak rosteme k dospělosti, k odpovědnosti za svá jednání.

Náboženské oběti

Škoda, že my křesťané, nerozlišujeme pohanské oběti od izraelského *korbanu* a sami mluvíme „pohansky“ o svých „obětech“ Bohu.

Pohané se snažili obětmi (i lidskými) udržovat božstva při síle, získávat si jejich přízeň a usmiřovat je. Už Izraelité věděli, že vše, co máme, je darem od Boha, od slunce, vody, potravin, materiálu až po náš život, rozum a energii. On slouží nám, ne my jemu. Nás obdarovává, ne my jeho.¹

Izraelité nepřinášeli Hospodinu oběti jako pohané, ale předstupovali před něj s *korbanem* (ten znamená *přinášení*).

Korban byl dvojího druhu:

1. *Korban celopalu* byl přinášén v případě hrdelního provinění. Byl projevem *nápravy*, uznáním své viny, snahy o polepšení a vděčnosti za milosrdenství, ve kterém Bůh za hrdelní zločin nepožaduje prolítí krve pachatele, ale slevuje mu na prolítí krve zvířecí. Při tomto *korbanu* se spalovalo celé zabité zvíře – aby všichni viděli, že zločin a zlo postihují nevinného. Provinilec *korbanem* děkoval Bohu za udělenou milost.
2. Druhý *korban* byl poděkováním a vyznáním jiného druhu. Izraelita přinášel prvotiny z úrody (případně desetinu z úrody): „Bože, díky tobě se mně desetkrát více urodilo, přináším svůj dar pro potřebné.“ (Srv. Dt 26. kap.)
Smíme přijímat, pokud jsme ochotní dávat. Kdo jen bere, je sobcem.
Při tomto *korbanu* byla většina masa a dalších darů použita ke slavení. Hospodin přijal *korban* a jako hostitel pozval k hostině ty, kteří *korban* přinesli. Nebyl nikdo, kdo by nejedl, stolování patřilo podstatně k hostině *korbanu*.

Izrael během času zapomněl na smysl *korbanu* a vracel se k pohanskému myšlení o oběti: „Dám, abych dostal.“ Hospodin skrze proroky protestoval: „Já od vás pro sebe nic nepotřebuji. Smilovávám se nad vámi, nechci od vás nějaké oběti, ale milosrdné jednání s druhými lidmi a tvorstvem.“

(Srv. Mt, 9:3; Mk 7:11; 12:33)

Bůh slouží nám, ne my jemu. Není na nás v ničem závislý. Dokonce dovolil, aby nám jeho Syn přišel sloužit, i když věděl, že ho zavraždíme. Ví, že si nedáme poradit, dokud neteče krev. Dokud neuvidíme mrtvou oběť, povýšeně tvrdíme, že my bychom se ke zlu nikdy nesnížili. (Srv. J 3:14)

Poctivé přiznání naší bídy a viny a snaha o nápravu otevírají dveře božímu odpuštění a pomoci.

Velikonoční slavení

Židé slaví velikonoční svátky na památku vysvobození z egyptského otroctví.

Jejich původ zřejmě vychází ze spojení dvou velmi starých slavností. První byla rituálem pastevců, zvaná *pesach* (Ex 12,1-14; 21-27), druhá rituálem zemědělců – *přesnice* čili nekvašené chleby – *maccót* (Ex 12: 15-20)

Přesnice byly radostnou slavností poděkování za novou úrodu, novou obživu.

Slovo *pesach* znamená poskakování, přeskakování (při tanci). Velikonoce – Pesach znamená přeskočení, pominutí (označených domů krví), zachránění před zhoubou.

Abychom pochopili „řeč“ této slavnosti, podívejme se na původní pohanskou, předbiblickou podobu pasteveckého svátku.

Pověra pastýřů

Pastýři na jaře přecházeli ze zimních pastvišť do letních. Novměsíční noc ale byla, podle jejich představy, nebezpečná. Pohanští pastevci věřili pověře, že v novměsíční noci slídí venku démon žíznící po krvi. Hledá nejlepší a „nejvýživnější“ potravu, tedy prvotinu rodiny – prvorozeného.

Ve starém Orientě byli démoni zobrazováni ve všelijak znetvořené podobě, např. s deformovanými končetinami, proto kulhali, poskakovali jako třeba někteří ptáci.

¹ „Bože, od Tebe pochází všechno. Dáváme Ti jen to, co jsme přijali z Tvých rukou.“ (1 Pa 29:14b.)

Pověra radila, jak démona přelstít. Zabijí-li pastýři zvíře a jeho kreví potrou vchod do stanu, démon si lízne krve, je uspokojen a obydlí přeskočí. Záchranu pak rodina slavila posvátnou hostinou, při níž jedli zabitě zvíře, jehož kreví pomazali vchod stanu. Krev zvířete vydávali za svou. Ztotožnili se se zvířetem, démon se napil a už jim neublíží. Pohané si mysleli, že tímto obřadem odvracejí zlo.

Víme, jak úporně přetrvávají pověry ve strachu lidí. Izraelité žili vedle pohanů jako kdysi Češi a Němci v Sudetech. Bible je pro Izraelity osvětou a osvobozením od různých pověr. Stará pohanská vyprávění odbájí a odmytizuje, rituály přeznačí po svém. (Nová „stavba“ může být postavena ze staršího materiálu.)

Izraelské velikonoce

12. kapitola Exodu vypráví, jak je jarní slavnost izraelských pastýřů přeznačena.

1. Nevystupuje zde svévolný, záludný a zabíjející démon, ale spravedlivý Hospodin. Postihuje Egyptany, kteří si přivlastnili Boží lid, zotročili jej, hubili izraelské chlapce, likvidovali národ a vzpírali se propustit lid Boží z otroctví.

Celá událost je Božím soudem. Spravedlnost existuje! (To je důležité pro Izraelity i pro nás!) Faraó svévolně porušil Boží řád a Bůh obnovuje svět svou spravedlností. Egyptanům se stalo to, k čemu odsoudili Izraelity a co jim sami prováděli (Ex 4: 22-23). „Řekneš faraonovi: Izrael je můj prvorozený syn. Vzkázal jsem ti: Propuště mého syna, aby mi sloužil. Ale ty jsi jej propustit odmítl. Za to zabiji tvého prvorozeného syna.“ Byli předem desetkrát varováni, to je slušné a otevřené jednání.

Tedy žádná svévole démona, ale Hospodinův posel je vykonavatelem Božího soudu a spravedlnosti nad zvrhlým Egyptem. Na Hospodinův rozkaz pomine, přeskočí domy těch Izraelitů, kteří se přiznali k Hospodinu tím, že označili veřeje beránkovou kreví.

2. Pomazání kreví už není vychytralým přelstěním démona. Označit své domy, a tím se přiznat k Hospodinu uprostřed nepřátel, bylo pro Izraelity riskantní. Ti, kteří uvěřili v Boží záchranu, byli zachráněni.
3. Krev zde není nápojem obživy pro démona, ale vyznáním důvěry v boží slitování. Znamením smlouvy s Hospodinem.²

Ustanovení Pesachu – Ex 12,1-27

Hospodin mluví k Mojžíšovi a Áronovi v zemi Egyptské, nepřátelské, v zemi pohanských božstev. Je svrchovaným Bohem všeho stvořeného, a je věrný Izraeli v jeho bídě a ponížení.

Vysvobozením z Egypta začíná nová doba v dějinách – Hospodin je zachránce. (Podobně je v našich dějinách příchod Krista jedinečným zlomem, novou dobou a novým obdarováním.)³

Beránek zastupuje o velikonoční slavnosti syna. Rodina (základní jednotka Božího lidu, společnosti) si

² Krev je životadárnou tekutinou. Byla považována za sídlo života, za duši. Bez krve nejsme živou duší.

Pohané se snažili magickými praktikami zmocnit života, čarovali s kreví. Člověk mohl pitím krve zvířete nebo člověka – podle představ pohanů – magicky získat životní sílu tvora, jehož krev si takto přivlastnil. (I v našich krajích, třeba Čachtická paní používala omlazovací koupel z krve dívek.)

Bible se staví proti tehdejšímu pohanským vlivům. Biblické *pokyny* o kultické nečistotě při styku Izraelity s kreví (nečistota není hřích) zabráňovaly pokusu přinést krev na bohoslužby k případnému magickému použití. (Magie je snaha přinutit božstvo nějakým jednáním ke svým účelům. Magie byla trestána smrtí.)

Bůh je dárce a Pánem života. Nikdo si nesmí život přivlastnit pro sebe. Proto starozákonní pokyn zakazoval požívání krve.

Izraelita zabíjel zvíře vždy kulticky: krev, to nejcennější, „samotný život“, vracel Bohu. Krev se vypouštěla (na zem, oltář) a maso člověk od Boha s vděčností přijímal jako dar.

Byl-li zabit člověk, pak „jeho krev volá k Bohu pro spravedlnosti“.

I název „krevní msta“ svědčí o úsilí odplaty za prolitou krev. Při soudu a popravě byl nad provinilcem vynesena rozsudek: „Jeho krev (provinění) padni na něj.“ (Lv 20,9n)

³ V mírném pásmu je zlomovou situací slunovrat – slunce předtím slábne. Zima narůstá. Skončí někdy, nezahyneme hladem nebo zimou? Slunovrat byl u nás toužebně vyhlížen, je obratem, novou dobou, začátkem nového roku.

V teplém pásmu je zvratem podzimní rovnodennost, se kterou přichází období dešťů. Sucho před tím je čím dál větší a vše je spálené horkem. Chybí voda, jídlo i pastva pro stáda – život je ohrožen. Každý očekává životodárný déšť, proto je v těchto krajinách podzimní rovnodennost začátkem nového roku.

vybere beránka. (Beránek se hebrejsky řekne: šé, syn egyptsky: s'. Izraelité tuto znějící podobnost vnímali.)

I pro osamělé a opuštěné je místo u velikonočního stolu. ⁴

Rodina má společný úkol – vybrat, chovat, zabít a jíst beránka.

Beránek měl být:

1. dokonalý
2. samec, má hrát roli syna
3. roční, plný síly
4. z ovčí nebo koz, beránek nebo kozílek

Beránek se stává „členem rodiny“. Tři plné dny jsou časem určité, dostatečné lhůty. Čtvrtý den celá rodina, skrze ruce otce, beránka zabíjí. Za ně, zástupně, je beránek zabíjen, kvůli nim beránek umírá, aby oni mohli zůstat ušetřeni. ⁵

Možná řekneme, že slavnost beránka byla drastická. Ano, ale takový je náš život v porušeném světě. My jsme mnoho násilí omezili, už ani nechodíme ozbrojení, ale to neznamená, že se např. nikde neválčí. Umírající lidi jsme dlouho odkládali stranou. My i děti vidíme zabíjení lidí jen ve filmech nebo počítačových hrách, ale nevidíme jeho následky, pohřeb se nekoná, nikdo pro zabitě nepláče. Herec druhý den hraje ve veselohře. Rodiče už neberou děti na pohřeb. Dětem často zatajují i smrt domácího zvířete. Zvířata jsou zabíjena na jatkách a my vidíme už jen kusy masa.

Na slavení velikonočního beránka názorně vidíme, jak je liturgie „posvátnou hrou“, která nás uvádí do pravdy.

Jedení obětovaného zvířete ve staré symbolice znamená ztotožnění se s ním. Obětovaný a obětující jsou „jedním tělem“. Jedení beránka zde znamená: zemřel jeden z nás – zástupce prvorozeného syna. Jsme zachráněni, zhoubce tady už nemá co pohledávat.

Pečení – je nejen stará úprava masa, ale „průchod ohněm“, je také očišťujícím procesem. Zbytky z obětovaného byly spáleny v ohni.

V celku – Izraelité stále měli na očích podobu beránka. (My vidíme jen rozporcované maso, ale nemáme jej propojené se zvířetem, které žilo, někdo je ošetřoval, hladil a pak zabil.) Ano, průběh slavnosti byl záměrně dost drsný. Slavnost ukazovala krutost hříchu – a smilování Hospodina.

Hořké byliny – symbol hořkého, trpkého údělu v Egyptě. Zase si představme, jak se děti při ochutnání salátu ošklibají: „Mamí, to je hořký, mně to nechutná, proč to musím jíst?“ a rodiče vysvětlují, jak jejich předkům zhořkl pobyt v Egyptě, když byli zotročeni a vybiti.

Nic syrového – při pohanských obětech se někdy účastníci v „posvátném šílenství“ vrhali na oběť, trhali ji a syrovou požívali. Slavnost beránka nevede k nějakému extatickému vytržení, ale k rozumovému poznání, k pravdivému náhledu na život.

Spálit zbytky – aby v žádném případě nemohly být použity k nějaké magii. Ohněm se oběti „odezdávaly“ Bohu.

Přepásaný oděv, hůl v ruce – připravenost k „vyjití“ (Abrahamovskému). Pohotovost k opuštění starého věku a očekávání příchodu Páně.

Hod Hospodinův (Boží hod) – slavnost není lidskou akcí, směřem k Bohu, snahou získat náklonnost Boha. Naopak, to Bůh sám milostivě přijímá Izraelity. On se smilovává, on je hostí, on jim dává nový život a přátelství.

Pobíjí – Bůh spravedlivě trestá Egypt. Izraelity pomíjí, odpouští jim jejich viny a zachraňuje je (přesto, že

⁴ U nás jsou někteří lidé o Vánocích a štědrovečerní večeři sami, některým z nich je smutno ze samoty. Takové lidi měli sami Izraelité vyhledat a pozvat je ke slavnosti Velikonoc. Nikdo neměl být sám. Každý má někam patřit. I pro ně je připraven úkol: pečovat o beránka a zapojit se do slavnosti.

Případně pozvání sousedů mělo svůj význam, soužití se sousedy může být náročné.

⁵ Nejen děti zabít beránka těžko nesly. (Představme si tuto scénu: Děti si zvykly na beránka, hrály si s ním. I naše děti těžko nesou, když se musí zabít králík, nebo kůzle. Plakaly, nechtěly, aby byl beránek zabit. „No, tak budeme muset zabít vašeho nejstaršího bratra,“ řekne otec a jde s nožem k prvorozenému. Děti začnou naříkat ještě víc. Nakonec s těžkým srdcem svolily...). Otec beránka zabíjel a pak jim musel vysvětlovat v. 26-27 („Až se vás synové budou ptát, odpovíte: Vidíte, že zlo je strašné, zasahuje nevinného, někdy někoho připraví o život.“)

nezabránili svému zotročení).

Pobití prvorozených – Prvorození jsou právem svého prvorozenectví kněžími. (Často otec rodiny obětoval božstvu patřičnou oběť jako kněz za celý rod. Prvorozený syn se později stal nástupcem svého otce.) Prvorozená zvířata byla právem svého prvorozenectví určena k oběti. Pohanské modly jsou závislé na obětech a kněžské obsluze. Jsou-li pobiti obětníci a oběti, pak božstva zahynou.⁶

Hospodin tedy vynáší soud nad krutými a zvrhlými pohanskými bohy (vyžadujícími např. lidské oběti, zotročující lidi, atd.).

Krev na domech – Izraelité, kteří prošli veřejemi označenými krví, jsou vysvobozeni. (Při smlouvě s Hospodinem, Ex 24:8 jsou také označeni krví obětovaných zvířat. Pomazání krví je znamením Božího slitování.)

Den pamětní – slouží ke zpřítomňování, ne ke vzpomínce do minulosti. Památkou není beránek, ale slitování Hospodina, které trvá.

(Slavíme-li narozeniny maminky, nevracíme se k jejímu narození, slavíme to, kým je pro nás teď.) Bůh se neustále slitovává, i dnes. Prosíme ho o pomoc a on nás bere do ochrany a o nás prohlašuje: „Jsi můj!“ a my s úlevou a vděčností vydechneme.

Náboženskými slavnostmi slavíme vzájemnou důvěru mezi Bohem a námi. Vysvobozování „z Egypta“ trvá, Bůh nás stále zachraňuje a my se máme ke komu vracet. Památkou není forma slavnosti, ale smilovávání se Boha nad námi. Slavíme to, čím jsme – vysvobozovaným a vysvobozeným lidem. To vysvobozování se děje stále, proto máme stále důvod ke slavení.

Ježíšova hostina je darem, slavností svobody božích dětí, slavností Nové smlouvy i Beránkovou hostinou. Je pokračováním a dovršováním židovských Velikonoc, povýšených o další bohatství.

Nekvašený chléb – je znamením začátku nové doby. Proto byl odstraněn „starý kvas“ – vše co bylo pokaženo, narušeno svévolí a sobectvím (je třeba skončit se vším, co souvisí s otroctvím – hříchem, myšlením a jednáním).⁷

Výchova ke spravedlnosti a milosrdenství

Velikonoční slavnost dodneška Izraelitům i nám svědčí o nezaslouženém daru božího slitování a daru svobody.

V naší společnosti i v rodinách je stále mnoho nespravedlnosti. Revoluce odmítáme, protože plodí další zlo. Ale Bůh se nás ujímá, stojíme-li o jeho pomoc.

Navíc nás Bůh svým milosrdenstvím získává pro milosrdné jednání.

Pohané okolo Izraele se řídili krevní mstou: „Za oko sto ok, za život – sto životů.“ Hospodin už za Mojžíše nabídl Izraelitům místo této nikdy nekončící krutosti spravedlivý přístup k provinilcům: „Oko za oko, život za život.“ Ale Izraelité se učili milosrdenství od Hospodina a brzy začali provinilcům nabízet možnost vykoupení se z trestu. Věděli, že Bůh nedovolil popravu Kaina. Josefovi bratři nebyli za hrdelní zločin na Josefovi popraveni, protože se změnili. Kajícímu Davidovi byla odpuštěna vina za krádež cizí manželky a za několikanásobnou vraždu.

Už v hebrejské Bibli je Hospodin milosrdný!

V Ježíšově obětavosti k nám se boží milosrdenství projevuje v míře vrchovaté.

Jeho milosrdenství máme šířit.

Říká nám: „Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec.“ (L 6:36)

Použitá literatura: Heller Jan. Tři svědkové. Praha, 1995.

⁶ Jak „fungovaly modly“? Božstvo se muselo vydatně krmit, aby bylo výkonné. Kněz věděl, jak božstvo obsluhovat, jaká potrava je nejvhodnější a jak zacházet s božstvem, aby on sám nebyl ohrožen na životě. Modla byla jakýmsi akumulátorem božských sil, který kněží uměli obsluhovat a jeho síly usměřňovat žádoucím směrem. Když král zvítězil nad nepřítelem (i král byl božstvem nebo alespoň vyslancem božstva), nechal rozbořit hradby města a vše nechal srovnat se zemí. Krále a jeho rod nechal popraviti nebo alespoň oslepit a vykastrovat. Chrám byl rozbořen, modla zničena a s kněžstvem naložil jako s královskou rodinou. Božstvo zahynulo. Nebyl nikdo, kdo by o božstvo pečoval. Tím byla celá země zničena i v kořenech.

⁷ Staří Izraelité neznali kvasinky a neměli kvasnice. Jak připravovali kvas? Od posledního pečení chleba nechali trochu těsta. To zkvasilo. Do nového zadělání kvas přidali.

KAMENY, STOPY, MODLITBY

I my jsme svědkové světla

Jan připravoval cestu k přijetí Ježíše. Kolik kamenů na cestě našeho života zabraňují někomu druhému projít?

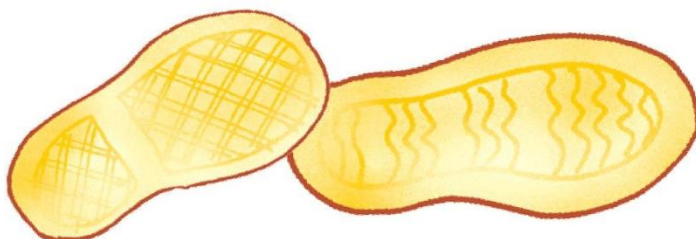
- Napiš na kameny své vlastní překážky a pak se je snaž odstranit. Uvolni svou cestu svátostí smíření!

Když kráčíme po prašné cestě, zanecháváme za sebou „stopy“.

- Postav se na karton papíru a obkresli svou botu. Tento obrys si vystříhni – to je tvá stopa.
- Vybarvi ji žlutě: je to barva slunce. Často kráčíme „za sluncem“ díky lidem, kteří osvěčují naši cestu. Napiš jejich jména na svou stopu.
- I ty můžeš být svědkem světla pomocí mnoha jednoduchých gest. Napiš sem na stopu i jména těch, pro které bys chtěl být svědkem dobra a radosti.
- S kamarády ve skupině vytvoř plakát s vašimi stopami.

ILLUSTRAZIONI DI FRANCA VITALI

Jan byl svědkem modlitby. Jeden návrh máme i my...

- Každý bude mít za úkol vytvořit nebo najít jednu modlitbu a přinést ji do skupiny.
- Papír s textem modlitby pak připevníte kolíčkem na provázek do rohu místnosti, kde se scházíte.
- Poslouží jak nám, tak také ostatním skupinám, abychom se společně modlili v nadcházející době adventu.

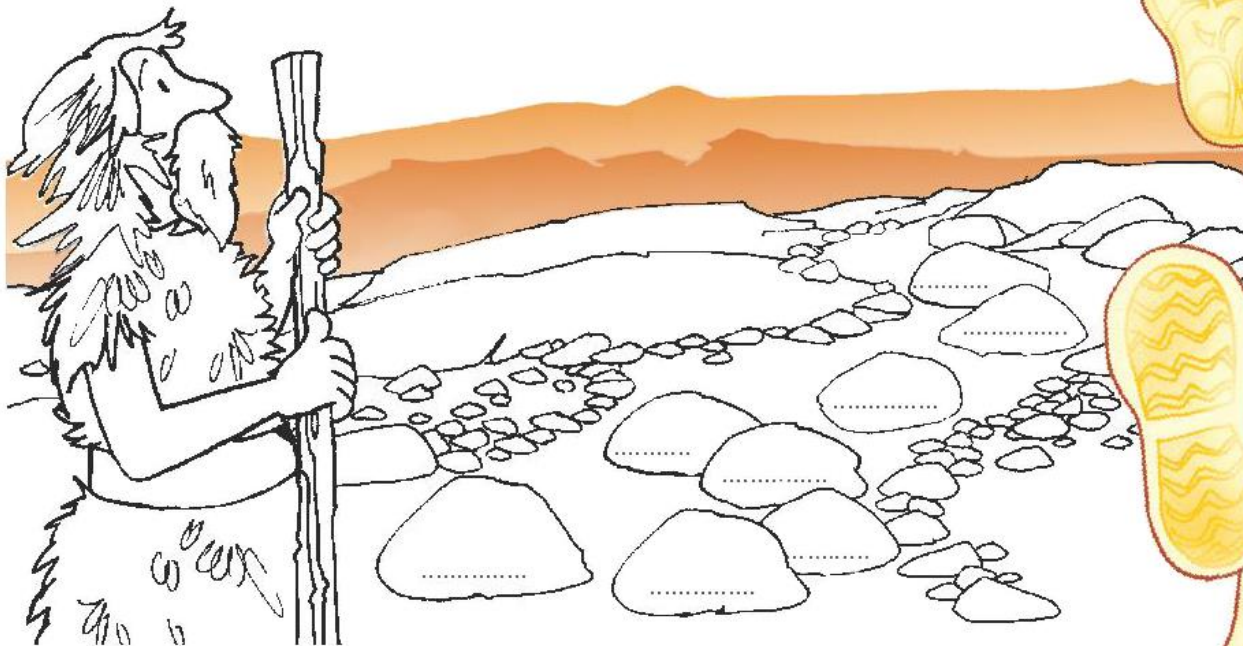
Kde je ta cesta, Pane?
Mé oči jí často nevidí, nerozpoznávají.
Mé srdce je často rozbouřené, neklidné.
Můj krok je nerozhodný...
Kde je ta cesta úsměvu, který bych mohl
někomu dát?
Kde je cesta odušnění, které by smířilo?
Kde je ta cesta skutků, které ten druhý
očekává?
Jako Jan Křtitel mohu být i já svědkem,
který přináší trochu světla.

KAMENY, STOPY, MODLITBY

I my jako svědkové světla

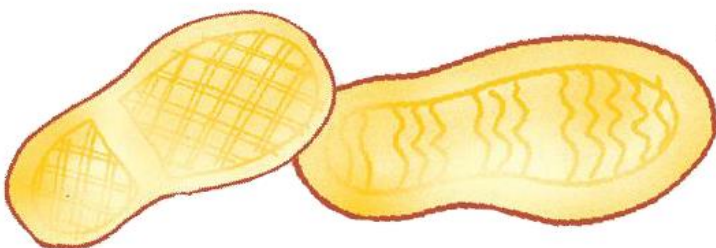
Jan připravoval cestu k přijetí Ježíše. Kolik kamenů na cestě našeho života zabraňují někomu druhému projít?

- Napiš na kameny své vlastní překážky a pak se je snaž odstranit. Uvolni svou cestu svátostí smíření!

Když kráčíme po prašné cestě, zanecháváme za sebou „stopy“.

- Postav se na karton papíru a obkresli svou botu. Tento obrys si vystříhni – to je tvá stopa.
- Vybarvi ji žlutě: je to barva slunce. Často kráčíme „za sluncem“ díky lidem, kteří osvěcují naši cestu. Napiš jejich jména na svou stopu.
- I ty můžeš být svědkem světla pomocí mnoha jednoduchých gest. Napiš sem na stopu i jména těch, pro které bys chtěl být svědkem dobra a radosti.
- S kamarády ve skupině vytvoř plakát s vašimi stopami.

Jan byl svědkem modlitby. Jeden návrh máme i my...

- Každý bude mít za úkol vytvořit nebo najít jednu modlitbu a přinést ji do skupiny.
- Papír s textem modlitby pak připevníte kolíčkem na provázek do rohu místnosti, kde se scházíte.
- Poslouží jak nám, tak také ostatním skupinám, abychom se společně modlili v nadcházející době adventu.

Kde je ta cesta, Pane?
Mé oči ji často nevidí, nerozpoznávají.
Mé srdce je často rozbouřené, neklidné.
Můj krok je nerozhodný...
Kde je ta cesta úsměvu, který bych mohl
někomu dát?
Kde je cesta odpuštění, které by smířilo?
Kde je ta cesta skutků, které ten druhý
očekává?
Jako Jan Křtitel mohu být i já svědkem,
který přináší trochu světla.